

Карчевська Тетяна

к.вет.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет
м. Кам'янець-Подільський

ОЛУЛАНОЗ СВИНЕЙ В ПОДІЛЬСЬКОМУ РЕГІОНІ

Олуланоз свиней – маловивчене гельмінтозне захворювання, що має тенденцію до широкого поширення [1; 2; 3]. Формуються осередки олуланозу частіше в господарствах з традиційною технологією, де низький рівень санітарного стану. В одній тварині можуть паразитувати сотні тисяч паразитів. Певну роль в циркуляції олуланозу, очевидно, відіграють коти, а також собаки і гризуни [4]. Інвазування можливе і при поїданні шлунків забитих або загинувших тварин.

Олуланоз спричинює збитки, які зумовлюються затримкою росту молодняка, втратою маси дорослими свиньми, зниженням молочності свиноматок, народженням нежиттєздатного приплоду та загибеллю свиней. Так, маса поросят при народженні від агельмінтних маток достовірно вища на 103,8 г ніж у приплоду від інвазованих свиноматок, а в 30-денному віці цей показник збільшується до 157 г. Молочність у неінвазованих гельмінтами свиноматок вища на 11,6 кг в порівнянні з тваринами, інвазованими олуланами. У олуланозних свиноматок народжується більше слабких і дрібних поросят, загибель серед яких може спостерігатись в перші 3-5 днів після народження [5; 6]. Враховуючи дані факти, питання поширення олуланозу, його патогенного впливу на організм тварин та методи діагностики є досить актуальними і залишаються маловивченими в умовах України, особливо в Подільському регіоні.

На протязі 2015-2016 років проводились дослідження щодо епізоотологічного моніторингу олуланозу свиней в умовах Подільського регіону [7]. В основному дослідження проводились на базі м'ясопереробного підприємства «Поділля» (с. Олешин) Хмельницького району, куди звозять на забій свиней з ряду господарств Хмельницької і суміжних з нею областей. В умовах підприємства відбирався шлунковий слиз з фундальної частини шлунку свиней в скляні пробірки, які відповідно нумерувались і доставлялись в той же день на кафедру інфекційних та інвазійних хвороб Подільського державного аграрно-технічного університету. Всього було досліджено 444 голови свиней з 19 господарств Хмельницької та Вінницької областей.

Паралельно вивчалась вікова динаміка олуланозної інвазії та вплив олулан на основні функціональні показники шлункового вмістимого. Для цього було досліджено вмістиме шлунків від 14 тварин. При відборі шлунків враховували наявність патологічних змін, характерних для хронічного гіпертрофічного гастриту. Дослідження проводили за показниками загальної кислотності, вільної і зв'язаної соляної кислоти. Кислотність вмістимого шлунків визначали класичним методом титрування із застосуванням індикаторів, які володіють властивостями змінювати свій колір в певній зоні рН середовища. В даному випадку ми користувались методом Тепфера (1985), за допомогою якого можна роздільно в двох порціях визначити загальну кислотність, вільну і зв'язану соляну кислоту. Крім цього ми також визначали перетравну активність шлункового соку за Меттом.

Як показали результати досліджень, неблагополучними з олуланозу виявились 7

(36,8%) з 19 господарств з середнім показником інвазованості 26,35%, тобто 117 голів свиней з 444 виявились зараженими олуланами.

Щодо вікової динаміки, то зараження олуланозом більше спостерігалось у тварин, старше 2-річного віку.

При вивченні впливу олулан на основні функціональні показники шлункового вмістимого в порівнянні з контролем всі показники в залежності від глибини патологічних змін мали тенденцію до зниження. У вмістимому шлунків з ознаками хронічного гіпертрофічного гастриту і в шлунках з ознаками хронічного гіпертрофічного гастриту і наявністю збудників інвазії повністю була відсутня вільна соляна кислота. Зв'язана соляна кислота, загальна кислотність і перетравність у шлунках з присутністю інвазії були значно нижчі не тільки в порівнянні з контролем, а й з показниками неінвазованих шлунків з ознаками хронічного гастриту. У двох випадках в пробах з максимальними показниками інтенсивності інвазії соляна кислота була взагалі відсутня, а показники загальної кислотності і перетравної здатності були дуже низькими в порівнянні з контролем і неінвазованими шлунками з ознаками хронічного гастриту.

На основі проведених нами досліджень можна зробити висновок, що хронічні катаральні процеси в слизовій оболонці шлунків з присутністю олулан в більшій мірі впливають на зміни основних функціональних показників шлункового вмістимого свиней, ніж хронічні запальні процеси в неінвазованих шлунках, а, відповідно, і на глибину патологічних змін в шлунку і функціональну здатність шлунково-кишкового тракту. При цьому, чим вища інтенсивність олуланозної інвазії, тим глибші будуть патоморфологічні зміни в шлунку і нижчі величини функціональних показників у його вмістимому.

Список використаних джерел

1. Гончаренко, В. П. Епізоотологічні аспекти олуланозної інвазії в Поліссі та Лісостепу України [Текст] / В. П. Гончаренко // Вісник Білоцерків. держ. аграр. ун-ту: Зб. наук. праць. – Біла Церква, 2000. – Вип. 14. – С. 166-169.
2. Карчевська, Т. М. Олуланоз свиней в Центральній частині України [Текст] / Т. М. Карчевська // автореф. дис...канд. вет. Наук : 16.00.11. – Харків. – 1996. – 25 с.
3. Поживіл, А. І. Олуланоз свиней [Текст] / А. І. Поживіл, В. Ф. Титаренко // Вет. медицина України. – 1998. – № 4. – С. 17.
4. Гончаренко, В. П. Сприйнятливість м'ясоїдних та гризунів до олуланозної інвазії [Текст] / В. П. Гончаренко, С. І. Пономар, А. А. Антіпов // Проблеми зооінженерії та ветмедицини : Зб. наук. праць Харків. зоовет. ін-ту. – Харків, 2001. – Вип.7 (31). – С.227-228.
5. Волков, Ф. А. Влияние олулан на продуктивность свиней [Текст] / Ф. А. Волков // Сиб. вестник с.-х. науки. – 1983. – № 4. – С. 68-72.
6. Волков, Ф. А. Влияние олулан на рост поросят [Текст] / Ф. А. Волков // Сиб. вестник с.-х. науки. – 1985. – №4. – С.103-105.
7. Карчевська, Т. М. Олуланоз свиней – актуальна проблема сучасного свинарства [Електронний ресурс] / Т.М. Карчевська // Вітчизняна наука на зламі епох: проблеми та перспективи розвитку : Матеріали ХХVІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. – Переяслав-Хмельницький, 2016. – № 27. – С.436-438.

